

Grundläggande granskning

Upplands Väsby kommun 2022



Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1	Om kommunens styrmodell.....	4
2.	Kommunstyrelsen.....	6
2.1	Genomförd granskning.....	6
2.2	Kommunstyrelsens mål och uppdrag.....	6
2.2.1	Styrning och uppföljning.....	6
2.2.2	Ekonomi/resursplanering.....	7
2.2.3	Intern kontroll.....	8
2.3	Rekommendationer:.....	8
2.4	Sammanfattande bedömning kommunstyrelsen.....	9
3.	Teknik- och fastighetsutskottet.....	10
3.1	Genomförd granskning.....	10
3.2	Mål och uppdrag.....	10
3.3	Styrning och uppföljning.....	10
3.3.1	Ekonomi/resursplanering.....	11
3.3.2	Intern kontroll.....	11
3.4	Rekommendationer.....	11
3.5	Sammanfattande bedömning teknik- och fastighetsutskottet.....	11
4.	Bygg och miljönämnden.....	12
4.1	Genomförd granskning.....	12
4.2	Mål och uppdrag.....	12
4.2.1	Styrning och uppföljning.....	12
4.2.2	Ekonomi/resursplanering.....	13
4.2.3	Intern kontroll.....	13
4.3	Rekommendationer.....	13
4.4	Sammanfattande bedömning bygg- och miljönämnden.....	13
5.	Utbildningsnämnden.....	15
5.1	Genomförd granskning.....	15
5.2	Mål och uppdrag.....	15
5.2.1	Styrning och uppföljning.....	15
5.2.2	Ekonomi/resursplanering.....	17
5.2.3	Intern kontroll.....	18
5.3	Rekommendationer.....	18
5.4	Sammanfattande bedömning utbildningsnämnden.....	18
6.	Kultur- och fritidsnämnden.....	19
6.1	Genomförd granskning.....	19
6.2	Mål och uppdrag.....	19
6.2.1	Styrning och uppföljning.....	19
6.2.2	Ekonomi/resursplanering.....	20
6.2.3	Intern kontroll.....	20
6.3	Rekommendationer.....	20
6.4	Sammanfattande bedömning kultur- och fritidsnämnden.....	20
7.	Omsorgsnämnden.....	22
7.1	Genomförd granskning.....	22
7.2	Mål och uppdrag.....	22
7.2.1	Styrning och uppföljning.....	22
7.2.2	Ekonomi/resursplanering.....	23
7.2.3	Intern kontroll.....	24
7.3	Rekommendationer.....	24
7.4	Sammanfattande bedömning omsorgsnämnden.....	24
8.	Socialnämnden.....	26
8.1	Genomförd granskning.....	26
8.2	Mål och uppdrag.....	26
8.2.1	Styrning och uppföljning.....	26
8.2.2	Ekonomi/resursplanering.....	27

8.2.3	Intern kontroll.....	27
8.3	Rekommendationer.....	27
8.4	Sammanfattande bedömning socialnämnden.....	28
9.	Familjerättsnämnden.....	29
9.1	Genomförd granskning.....	29
9.2	Mål och uppdrag.....	29
9.2.1	Uppföljning.....	29
9.2.2	Ekonomi/resursplanering.....	30
9.2.3	Intern kontroll.....	30
9.3	Rekommendationer.....	30
9.4	Sammanfattande bedömning nämnden för familjerättsnämnden.....	30
Bilaga 1: Sammanställning över revisionsgranskningar 2022.....		31
Fördjupad granskning av bygg- och miljönämndens tillsynsverksamhet.....		31
Fördjupad granskning av kommunens styrning genom styrdokument.....		31
Granskning av delårsredovisning 31 augusti.....		32
Fördjupad granskning av kommunstyrelsens budgetberedningsprocess.....		32
Fördjupad granskning av åtgärder mot otillåten påverkan.....		32
Fördjupad granskning av intern kontroll kopplat till risken för fusk med assistansersättning ...		33
Granskning av löpande redovisningsrutiner.....		34
Uppföljning av granskningar från 2020.....		34
Fördjupad granskning av IT-säkerhet i praktiken.....		34
Granskning av årsredovisning 2022.....		34
Förstudie avseende kommunens hantering av personuppgifter.....		35

1. Inledning

Enligt kommunallagen framgår följande beträffande revisorernas uppdrag: "Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig."

Den årliga granskningen bygger på en kombination av olika metoder och tillvägagångssätt för att granska verksamheten i syfte att bedöma om styrelser och nämnder har en tillfredsställande styrning och intern kontroll.

Granskningen genomförs bl.a. genom att fortlöpande ta del av relevanta skriftliga dokument t.ex. mål- och styrdokument, protokoll och övriga handlingar samt genom möten med nämnder/verksamheter i samband med revisionsammans träden eller verksamhetsbesök. Vidare granskas nämndernas interna kontroll, delårsbokslut och årsredovisning. Denna granskning benämns grundläggande granskning. De revisionsbevis som samlas in i den grundläggande granskningen utgör stommen i revisorernas ansvarsprövning.

Utöver ovanstående grundläggande granskning genomförs fördjupade granskningar utifrån revisorernas risk- och väsentlighetsbedömningar samt erfarenheter från den grundläggande granskningen. Syftet med dessa granskningar är att samla tillräckliga revisionsbevis i ansvarsprövningen inom väsentliga riskområden.

I 2022 års revisionsplan har revisorerna i Upplands Väsby kommun beslutat och genomfört följande fördjupade granskningar:

- ▶ Granskning av bygg- och miljönämndens tillsynsverksamhet
- ▶ Granskning av kommunstyrelsens budgetberedningsprocess
- ▶ Granskning av åtgärder mot otillåten påverkan
- ▶ Granskning av intern kontroll kopplat till risken för fusk med assistansersättning
- ▶ Granskning av styrning genom styrdokument
- ▶ Granskning av IT-säkerhet i praktiken
- ▶ Förstudie av kommunens hantering av personuppgifter

De fördjupade granskningarna har översänts till berörda styrelser och nämnder med begäran om kommentarer och i vissa fall åtgärdsplaner. Granskningarna finns publicerade på kommunrevisionens hemsida.

I denna rapport (rapport nr 10/2022 Grundläggande granskning) sammanfattas resultat och slutsatser av revisionens grundläggande granskning under år 2022.

Inom ramen för 2022 års granskning har revisionen genomfört möten med kommunstyrelsen, valnämnden, socialnämnden, omsorgsnämnden samt utbildningsnämnden.

Vid de intervjuer som genomförts med styrelser/nämnder har strukturerade frågeformulär använts. Dokumentationen av intervjuerna har skett i form av minnesanteckningar från mötena. Frågeformulären har omfattat områdena mål, uppdrag och direktiv, intern kontroll, ekonomi/resursplanering, samt specifika frågor riktade till respektive styrelse/nämnd. I samtliga fall har styrelse/nämnder lämnat skriftliga svar innan mötena.

Vid genomgång av styrelsers och nämnders protokoll har revisorerna använt sig av checklistor för att dokumentera väsentliga revisionsfrågor. Av checklistorna framgår bl a

revisionens väsentlighets- och riskbedömning per nämnd, uppdrag och mål från fullmäktige. I samband med genomgången av protokoll har ett antal specifika frågor ställts till nämnderna.

Rapporten är skriven med utgångspunkt från att läsaren har tillgång till kommunens budget, årsredovisning och nämndernas verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

1.1 Om kommunens styrmodell

Kommunfullmäktige beslutade i flerårsplan med budget 2022-2024 om mål och uppdrag för kommunens styrelser och nämnder. I Upplands Väsby budget för 2022 beskrivs ledningsmodellen enligt följande:






I budgeten framgår mål och uppdrag till kommunstyrelse och nämnder på olika nivåer. Kommunfullmäktige fastställer sju övergripande målområden för kommunen som helhet. Inom varje område kan det finnas nämndspecifika uppdrag som är obligatoriska för nämnderna att svara upp mot i sina verksamhetsplaner. Det finns också ambitioner inom ramen för grunduppdragen vilka nämnderna kan välja att hantera genom mål och handlingsplaner i sina verksamhetsplaner.




Ett antal nyckeltal och styrdokument har också fastställts i det ekonomiska perspektivet inom ramen för fullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning.

Grunderna för vad som krävs för att få grönt, gult respektive rött i utvärderingen av måluppfyllelsen tydliggjordes under 2017 och samma modell har tillämpats åren därefter.

Varje mål kan få en av följande bedömningar:

	Målet bedöms vara uppfyllt – Huvuddelen av arbetet med handlingsplaner och uppdrag ligger i fas med verksamhetsplanens ambitioner
	Målet bedöms uppfyllas till viss del – Huvuddelen av arbetet med handlingsplaner och uppdrag har mindre avvikelser, alternativt att det finns en jämn spridning mellan olika handlingsplaner/uppdrag med grön och röd status
	Målet bedöms ej uppfyllt – Merparten av planerat arbete har större avvikelser

När det gäller genomförandet av uppdrag och handlingsplaner sker också bedömningen i grönt, gult eller rött enligt nedan:

	Pågår*/Slutfört enligt plan
	Pågår*/Slutfört med mindre avvikelse
	Pågår*/Slutfört med större avvikelse

* Flerårigt uppdrag eller handlingsplan.

Kommunfullmäktige har beslutat om ett reglemente för intern kontroll. Syftet med reglementet är främst att tydliggöra innebörden i kommunallagens krav vad gäller den interna kontrollen, samt att utveckla styrningen och uppföljningen i kommunen.

Internkontrollplaner har fastställts i respektive nämnd. Uppföljning av kontroller sker i samband med avrapportering av delårsbokslut och årsbokslut. Den interna kontrollen kopplat till verksamheterna är även integrerad i den styrning och uppföljning som sker av verksamheternas resultat. Denna avrapporteras såväl separat i Stratsys som i verksamhetsuppföljningen. Samtliga nämnder har avrapporterat uppföljningen av intern kontroll i sina verksamhetsberättelser för 2022.

Under våren 2022 i samband med förutsättningar till flerårsplan 2023-2025 implementerades ett nytt arbetssätt för internkontroll. Alla nämnder identifierade risker inom fyra riskområden: förtroendeskada, hälsa, ekonomi och säkerhet. Nämndernas verksamhetsplaner för 2023 kommer att innehålla en internkontrollplan med utvalda kontrollmoment inom de fyra riskområdena.

2. Kommunstyrelsen

2.1 Genomförd granskning

Revisionen har granskat kommunstyrelsens verksamhet bland annat genom:

- ▶ Möte med kommunstyrelsens presidium och förvaltningsledning den 22 februari 2022 och den 23 februari 2023.
- ▶ Läsning av protokoll med underliggande handlingar
- ▶ Granskning av delårsrapport
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelse och årsredovisning

Vidare har följande fördjupade granskningar omfattat kommunstyrelsen:

- ▶ Granskning av kommunstyrelsens budgetberedningsprocess
- ▶ Granskning av åtgärder mot otillåten påverkan
- ▶ Förstudie av kommunens hantering av personuppgifter
- ▶ Granskning av styrning genom styrdokument
- ▶ Granskning av IT-säkerhet i praktiken
- ▶ Löpande granskning av redovisningsrutiner

Se bilaga 1 för sammanställning av fördjupade granskningar med rekommendationer.

2.2 Kommunstyrelsens mål och uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har rollen att samordna och följa upp kommunens verksamheter och ekonomi. Kommunstyrelsens ansvar och roll är att vara systemledare i den kommunala organisationen och huvudansvarig för samhällsutvecklingsprocessen. Kommunstyrelsen är arbetsgivare för all personal och tillika räddningsnämnd.










Kommunstyrelsen har arbetat med ca 22 nämnduppdrag under 2022, varav 15 har haft planerat slutdatum under 2022. Utöver de specifika uppdragen har fullmäktige lyft fram 29 *prioriterade verksamheter* inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Dessa är till stor del omfattande och övergripande, t ex "ökad digitalisering", "minska psykisk ohälsa bland unga" eller "arbeta preventivt och främjande med folkhälsan i kommunen". Det gör att möjligheterna att bedöma och utvärdera kommunstyrelsens arbete är svår för vissa prioriterade verksamheter. Andra prioriterade verksamheter uttrycks i form av konkreta uppdrag, exempelvis "ta fram en mobilitetsplan" eller "spåra och hantera läckage av PCB till Väsbyån/Oxundasjön".

2.2.1 Styrning och uppföljning

Kommunstyrelsen har genom sin verksamhetsplan för 2022 beslutat om nio nämndmål, vilka omfattar fem av kommunfullmäktiges sju mål. Till nämndmålen har kommunstyrelsen i verksamhetsplanen presenterat handlingsplaner med aktiviteter utöver vad som beslutats av fullmäktige genom uppdrag.

Under kommunstyrelsen finns tre utskott: miljö- och planutskottet, näringslivs- och kompetensutskottet samt teknik- och fastighetsutskottet. Endast teknik- och fastighetsutskottet har fått budget och uppdrag tilldelade direkt från kommunfullmäktige under 2022 och redogörs därför separat i nästa kapitel, de övriga utskotten får uppdrag och resurser från kommunstyrelsen och omfattas av bedömningarna i detta avsnitt.

I verksamhetsberättelsen för 2022 gör kommunstyrelsen en detaljerad uppföljning av mål och nyckeltal samt uppdrag. Uppföljningen är detaljerad men sammanfattas på högre nivå enligt nedan.

Översikt, Nämndmål 2022	Måluppfyllelse
Kommunstyrelsens ekonomi är i balans	
Kommunens ekonomi som helhet är i balans genom god hushållning och effektivt utförda tjänster	
Utveckla kommunstyrelsens tjänster för att förenkla Väsbybornas vardag	
Upplands Väsby har en hållbar tillväxt och ger invånarna möjlighet att delta i samhällsutvecklingen	
Upplands Väsby är säkert och upplevs som en trygg kommun	
Kommunen ska bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan	
Upplands Väsby har en god arbetsmarknad med många växande och livskraftiga företag samt låg arbetslöshet	
Kommunstyrelsen är en attraktiv arbetsgivare för de medarbetare som arbetar inom nämndens verksamheter	
Kommunen är en attraktiv arbetsgivare för både nuvarande och framtida medarbetare	

Kommentarer till de större avvikelserna:

- ▶ Exploateringsverksamhet inom projektet Väsby Entré har bidragit till ett underskott med -11 mkr. Projektet beskrivs som framtungt och har under 2022 burit kostnader för detaljplanering som finansieras med framtida exploateringsintäkter. Eftersom exploateringsverksamheten inte budgeterar för exploateringsintäkter eller kostnader, kan det medföra avvikelser mellan resultat och budget för enskilda år.
- ▶ I SCB:s medborgarundersökning 2022 uppmättes sämre resultat än mål avseende frågorna om kommunen är en bra plats att bo och leva på samt om man kan rekommendera andra som inte bor här att flytta hit.
- ▶ Resultat från SCB:s medborgarundersökning och andra trygghetsundersökningar visar att fortsatta insatser krävs för att nå målet om att Upplands Väsby är säkert och upplevs som en trygg kommun.
- ▶ Samhällsplanering och exploatering når inte ett resultat i linje med uppsatta mål på hållbart medarbetarengagemang (HME) och OSA-index (organisatorisk och social arbetsmiljö).
- ▶ Långtidsarbetslöshetsmålet och kostnader för ekonomiskt bistånd avviker väsentligt i uppföljningen. För båda områdena var målet att vara bland de 8 kommunerna i länet med bäst resultat. Utfallet är plats 17 vad gäller långtidsarbetslöshet och 14 vad gäller kostnad för ekonomiskt bistånd (kr/invånare).

I de fall brister noteras i måluppfyllelse och/eller genomförande av uppdrag presenterar kommunstyrelsen handlingsplaner för kommande år vilket vi bedömer är positivt.

Vi noterar att de verksamheter som av fullmäktige listats som *prioriterad verksamhet* inte följs upp på ett tydligt sätt och att flera av verksamheterna inte alls nämns i verksamhetsberättelsen. Det gäller även nämndernas prioriterade verksamhet.

2.2.2 Ekonomi/resursplanering

Kommunen som helhet redovisar ett positivt resultat om 112,1 (föregående år 179 mkr) jämfört med budgeterat resultat om 56,5 mkr. Den stora positiva avvikelsen förklaras främst av statsbidrag och högre skatteintäkter än budgeterat.

Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgår till 33 procent.

Nämnderna redovisar sammantaget ett negativt resultat om -36 mkr. Väsentliga underskott finns inom omsorgsnämnden -34,4 mkr, teknik och fastighetsutskottet -19,2 mkr och socialnämnden -12,3 mkr vilket är högt i förhållande till totala omslutningen för nämndens budget. Socialnämnden har redovisat underskott flera år. Utbildningsnämnden redovisar ett överskott om 36,7 mkr. Mer kommentarer till nämndernas resultat finns beskrivet under respektive nämndavsnitt.

2.2.3 Intern kontroll

Kommunstyrelsens uppföljning av intern kontroll visar på fortsatt stora brister i det systematiska brandskyddsarbetet. Endast 28 procent (föregående år 31 procent) av anmärkningar som rapporterats har åtgärdats. Efter närmare analys har det framgått att det i realiteten åtgärdas fler anmärkningar än vad som framgår i REQS, vilket uppges kunna bero på otydlig ansvarsfördelning avseende åiterrapportering. Trots detta är bristerna fortsatt stora. Det är av vikt att kommunstyrelsen löpande följer att åtgärder vidtas.

Kommunstyrelsens egen uppföljning av intern kontroll visar även större avvikelser avseende hantering av personuppgifter (GDPR). Ett antal personuppgiftsincidenter uppges under året anmäls till Integritetsskyddsmyndigheten.

2.3 Rekommendationer:

- ▶ Omsorgsnämnden redovisar ett större underskott 2022 och socialnämnden redovisar inte obetydande underskott både 2021 och 2022 och har även redovisat underskott tidigare år. En fördjupad granskning av styrningen under 2022 visade på brister i socialnämndens budgetprocess. Nämnden har också under 2022 gjort en egen utredning och kommit fram till att budgeten varit underfinansierad. Vi uppmanar kommunstyrelsen att i högre grad säkerställa att de budgetar som läggs fram för beslut i kommunfullmäktige, styrelse och nämnder är realistiska. Åtgärdsplaner behöver vara tydliga beträffande respektive åtgärds ekonomiska effekter, tidsatta och följas upp på ett tydligt och strukturerat sätt.
- ▶ I den fördjupade granskningen av kommunens budgetprocess framgår att formerna för budgetberedning justeras från år till år. Kommunstyrelsen bör utvärdera om budgetberedningsprocessen är rimlig i förhållande till alla inblandade parter behov av insyn och inflytande i förhållande till tidsinsats och utfall, samt överväga att fastställa mer långsiktiga styrande principer för budgetarbetet.
- ▶ Kommunstyrelsen har i budget för 2022 ett stort antal uppdrag och prioriterade verksamheter. Även nämnderna har prioriterade verksamheter. Dessa är inte definierade på ett sådant sätt att de är uppföljningsbara. Kommunstyrelsen bör verka för att tydliggöra hur fullmäktiges beslut om prioriterad verksamhet ska prioriteras i förhållande till mål och uppdrag och till styrmodellens grunduppdrag och ständiga förbättringar.
- ▶ Det är viktigt att kommunstyrelsen fokuserar på att stärka styrning och intern kontroll kopplat till informationssäkerhet. Under 2022 genomfördes en fördjupad granskning av IT-säkerhet i praktiken som visar att kommunen löper hög risk att utsättas för en fullbordad phishingattack till följd av medarbetarnas okunskap och benägenhet att lämna ut känsliga uppgifter. Revisionen har dessförinnan belyst frågan genom granskning 4/2019 Dataskyddförordningen och granskning 7/2018 Informationssäkerhet, revisionens uppföljande granskning 2020 samt revisionens *skrivelse angående hantering av personuppgifter från 2022*.
- ▶ I den fördjupade granskningen av åtgärder mot otillåten påverkan uppmärksammades flera förslag till förbättrade säkerhetsrutiner för medarbetare inom nämndernas

verksamhetsområden, där kommunstyrelsen har ett övergripande personal- och arbetsmiljöansvar.

- ▶ Trygghetsområdet är ett område där Upplands Väsby kommun har låga resultat. Kommunen vidtar en rad åtgärder och aktiviteter för att förbättra resultaten, bl a förslag till handlingsplan mot välfärdsbrottslighet samt förslag på belyningsstrategi. Ett trygghetscenter har etablerats i Messingen. Upplands Väsby behöver fortsätta detta arbete på ett långsiktigt och strukturerat sätt. Det behöver också tydliggöras vad som ska mätas och hur det ska mätas för att bedöma medborgarnas upplevda trygghet.
- ▶ Kommunstyrelsen upptäcker fortsatt brister i underlag vad gäller representation. Bristerna som identifieras åtgärdas. Kommunen bör fortsatt arbeta med att förbättra kontrollen och vi ser med fördel att förebyggande kontroller utvecklas istället för upptäckande kontroller.
- ▶ Några nämnder saknar relevanta jämförelsetal för sina nyckeltal med andra kommuner. Relevansen i målnivåer för nyckeltalen är i dessa fall svåra att bedöma. Kommunstyrelsen bör inom ramen för sin uppsiktsplikt verka för att de nämnder som saknar relevanta jämförelsetal arbetar fram sådana.
- ▶ Kommunstyrelsens egen uppföljning av intern kontroll visar på fortsatt stora brister i det systematiska brandskyddsarbetet. Endast 28 procent (föregående år 31 procent) av anmärkningar som rapporterats har åtgärdats. Det är av vikt att kommunstyrelsen löpande följer att åtgärder vidtas.

2.4 Sammanfattande bedömning kommunstyrelsen

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis kommunstyrelsen enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Ovanstående tabell avser en bedömning av kommunstyrelsen exklusive verksamheten i teknik- och fastighetsutskottet. Denna bedöms separat nedan.

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande för såväl kommunen som helhet som för kommunstyrelsens verksamheter.

Internkontrollplaner har beslutats av nämnderna och uppföljning av dessa har skett under året. I de fall avvikelser föreligger har åtgärdsplaner presenterats. Kommunstyrelsens egen uppföljning av sin internkontrollplan, vilken presenteras i verksamhetsberättelsen 2022, påvisar brister inom vissa områden. Bl a det systematiska brandskyddsarbetet som även noterats som bristfälligt tidigare år.

Kommunen har en etablerad och tydlig styrmodell som underlättar styrning, kontroll och uppföljning. Styrelse och nämnder bedöms följa modellen. Inom flera områden har kommunen ett bra utfall vad gäller **måluppfyllelse**. Inom andra områden föreligger en negativ utveckling samt negativ avvikelse i förhållande till fullmäktiges mål. Vi bedömer att analyser och åtgärdsplaner i de flesta fall finns i verksamhetsberättelserna men att de i vissa fall behöver tydliggöras för att vara trovärdiga och uppföljningsbara. Uppföljning av uppdragen från fullmäktige sker på ett strukturerat sätt i verksamhetsberättelsen. Förhållningssätt till, styrning och uppföljning av fullmäktiges *prioriterade verksamheter* bör tydliggöras.

3. Teknik- och fastighetsutskottet

3.1 Genomförd granskning

Revisionen har granskat utskottens verksamheter bl.a. genom:








- ▶ Läsning av protokoll med underliggande handlingar
- ▶ Granskning av delårsrapport
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelse och årsredovisning

3.2 Mål och uppdrag

Teknik- och fastighetsutskottet ansvarar för att vårda och sköta fast egendom, bygga och anlägga fast egendom, kommunens lokalförsörjning, förberedelser för fastighetsbildning, vatten- och avloppstjänster, avfallshantering och trafiksäkerhet. Vidare ingår även drift, skötsel och underhåll av Vilundaparken. Kommunfullmäktige har riktat tre uppdrag specifikt till teknik- och fastighetsutskottet, samt definierat 9 prioriterade verksamheter inom utskottets ansvarsområde.

3.3 Styrning och uppföljning

Av utskottets sju mål bedömer utskottet att fyra är uppfyllda och tre delvis uppfyllda.

Översikt, Nämndmål 2022	Måluppfyllelse
Utskottets verksamhet bedrivs ändamålsenligt, kostnadseffektivt och inom budget	
Utskottet verkar för att, i dialog med medborgarna, utveckla kvaliteten på tjänster som underlättar Väsbybornas vardag	
Utskottet verkar för att Upplands Väsby är en tillgänglig kommun	
Utskottet verkar för att Upplands Väsby är en trygg kommun	
Utskottet verkar för att Upplands Väsby är en hållbar kommun	
Utskottet erbjuder praktikplatser och feriearbeten	
Utskottet ökar sin attraktionskraft som arbetsgivare för att kunna behålla och rekrytera kompetenta medarbetare i en konkurrensutsatt omvärld	

Utskottet har tidigare år redovisat stora utmaningar i att vara en attraktiv arbetsgivare och rekrytera erfaren personal. I 2022 års verksamhetsberättelse framgår att medarbetarundersökningens resultat visar på en uppåtgående trend vad gäller hållbart medarbetarengagemang. Medarbetarnas skattning av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön har ökat från indexvärde 65 till 77 sedan föregående år. En kompetensförsörjningsplan har tagits fram och utvecklats under året.

Utskottet har återrapporterat genomförandet av sina uppdrag och handlingsplaner. Bland dessa uppmärksamma vi särskilt handlingsplanen för att utarbeta former för arbetet med planerat underhåll av lokal- och infrastrukturområden. Revisionen har tidigare påtalat att utskottet behöver förbättra sina analyser av underhållsbehovet för fastigheter och infrastruktur. Utskottet rapporterar i sin verksamhetsberättelse att nya rutiner finns på plats och att arbetet enligt den nya formen fortsätter inom grunduppdraget under 2023. Arbeta med att ta fram en strategisk förnyelseplan för befintligt VA-system har inletts genom upphandling av en konsult som ska genomföra arbetet under 2023.

När det gäller uppföljningen av det som kommunfullmäktige benämner "prioriterad verksamhet" sker det inte en lika tydlig uppföljning i verksamhetsberättelsen som för uppdragen. T.ex. gäller detta den prioriterade verksamheten *införande av hyrescykelsystem* där det saknas beskrivning av vad som gjorts under året.

3.3.1 Ekonomi/resursplanering

Utskottets resultat för 2022 uppgår till 4,8 mkr (föregående år 10,3 mkr), vilket är bättre än budgeterat. Verksamheterna inom gata/park har påverkats av oförutsedda kostnader om 18,3 mkr men dessa har kompenseras fullt ut genom överföringar från finansenheten.

Upparbetningsgraden för infrastrukturinvesteringar är 70 procent jämfört med budget 2022, och för fastighetsinvesteringar 53 procent. Den låga upparbetningsgraden beror till stor del på leveransproblem och osäkra kostnadsbedömningar till följd av pandemin och kriget i Ukraina.

3.3.2 Intern kontroll

Utskottet har beslutat om en internkontrollplan för 2022 och har följt upp denna enligt plan. I nämndens uppföljning, som redovisas i verksamhetsberättelsen för 2022, framgår vissa mindre avvikelser. Områden som fått gult är bland annat brister i redovisning i samband med kurser och konferenser. Vi noterar att det inte anges åtgärder för kontrollmoment som gulmarkerats.

3.4 Rekommendationer

- ▶ Det är positivt att utskottet under året har lyckats väl med att rekrytera nya medarbetare. Nationell brist råder inom flera av utskottets verksamheter vilket skapar en sårbarhet, det är därför särskilt viktigt att fortsätta arbetet med att både attrahera nya medarbetare och behålla de befintliga.

3.5 Sammanfattande bedömning teknik- och fastighetsutskottet

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis utskottet enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Sammantaget bedöms *räkenskaperna* vara rättvisande.

Utskottets **styrning och uppföljning** av ekonomi och resurser bedöms i allt väsentligt som tillräcklig. Den **interna kontrollen** redovisas i verksamhetsberättelsen för 2022.

Utmaningar finns inom olika områden.

4. Bygg och miljönämnden

Nämnden är en myndighetsnämnd som ansvarar för bygglov, kart- och GIS. Nämnden ansvarar dessutom för prövning och tillsyn inom miljöskydd, hälsoskydd, smittskydd, livsmedel, alkohol/tobak, receptfria läkemedel, lotteriärenden, strandskydd samt vissa naturvårdsfrågor.

4.1 Genomförd granskning

Revisorerna har granskat miljönämnden bl.a. genom:

- ▶ Genomgång av verksamhetsplan
- ▶ Protokollsläsning
- ▶ Granskning av delårsbokslut
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelse

Vidare har följande fördjupade granskningar omfattat bygg- och miljönämnden:

- ▶ Granskning av bygg- och miljönämndens tillsynsverksamhet
- ▶ Granskning av åtgärder mot otillåten påverkan
- ▶ Granskning av styrning genom styrdokument
- ▶ Granskning av IT-säkerhet i praktiken

Se bilaga 1 för sammanställning av fördjupade granskningar med rekommendationer.

4.2 Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har inte beslutat om några specifika uppdrag till bygg- och miljönämnden under 2022. Två äldre uppdrag kvarstår som omfattar samtliga nämnder. Av fullmäktiges budget framgår följande prioriterade verksamheter inom nämndens ansvarsområde:

- ▶ Ökad digitalisering.
- ▶ Att ha en utökad kontakt och samverkan med universitet och högskolor.
- ▶ Spåra och hantera läckage av PCB till Väsbyån/Oxundasjön.

4.2.1 Styrning och uppföljning

Nämnden har omsatt fullmäktige mål i nämndmål i enlighet med den struktur och de perspektiv som beslutats av kommunfullmäktige. Nämnden bedömer vid årets slut att fyra av sju områden bedöms vara uppfyllda (gröna) och tre med mindre avvikelser (gula).

Översikt, Nämndmål 2022	Måluppfyllelse
Nämnden ska ha en ekonomi i balans	●
Utveckling av bygg- och miljönämndens tjänster	◆
Förbättrad vattenstatus	●
Upplevd god service	◆
Trygg och säker informationshantering för kommunens medborgare och företagare	●
Kontoret är en attraktiv arbetsplats med god psykosocial arbetsmiljö	◆
Öka Bygg- och miljökontorets attraktionskraft som arbetsgivare	●

Målet om utveckling av bygg- och miljönämndens tjänster nås inte, med anledning av resursbrist. Andel beslutade bygglovsärenden inom lagstadgad tid är 85 % och målvärde är 95 %. Tekniska utmaningar kring inkompatibla system har också försvårat arbetet.

Resultatet för servicemätningen Nöjd Kund Index (NKI) avser 2021 års svar då 2022 års enkät redovisas under våren 2023. Då svarsfrekvensen i NKI bedömdes låg genomfördes en kompletterande enkätundersökning. Denna fokuserade på företagets syn på behov av stöd och kontakt med kommunen inom bygglov- och miljöverksamheten. Utfallet visade att majoriteten önskar möjlighet till fysiska möten inför tillståndsansökningar. Detta har planerats för 2023.

Nämnden når inte målet om att kontoret ska vara en attraktiv arbetsplats. Stora skillnader mellan enheterna och resultatet av medarbetarenkäten likväl som sjukfrånvarostatistiken tyder på att bygglovsenheten är en verksamhet som bör uppmärksammas av nämnden.

4.2.2 Ekonomi/resursplanering

Nämnden redovisar ett överskott om 0,2 mnkr (föregående år 1,4 mkr). Överskottet beror främst lägre personalkostnader med anledning av vakanser.

Vi har noterat att nämnden under året har gjort en översyn av bygg- och miljökontorets bemanning och finansiering, vilket speglas i såväl nämndens förutsättningar till flerårsplan som i reviderade taxor för flera verksamheter.

4.2.3 Intern kontroll

Internkontrollplanen följs upp i verksamhetsberättelsen. Större avvikelser noteras inom det systematiskt förebyggande brandskyddsarbetet och policys avseende förebyggande av kränkande särbehandling och sexuella trakasserier. Mindre avvikelser noteras kring mutor och bestickning, representation, redovisning i samband med kurser och konferenser samt att medarbetare utsätts för hot och våld.

4.3 Rekommendationer

- ▶ Nämnden behöver fokusera ytterligare på att säkerställa en tillräcklig bemanning och att verka för ökad attraktivitet som arbetsgivare.
- ▶ Nämnden bör löpande följa upp att åtgärder vidtas inom interkontrollområden med utfall som är rött och gult. Flera av områdena som brister har även visat på brister tidigare år.

4.4 Sammanfattande bedömning bygg- och miljönämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis nämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Sammantaget bedöms **räkenskaperna** vara rättvisande.

Nämnden har en internkontrollplan som har följts upp under året. Den **interna kontrollen** bedöms sammantaget som acceptabel. Det finns brister som behöver vara föremål för nämndens löpande uppföljning. Återkommande avvikelser inom olika områden bör vara föremål för än mer kontinuerlig uppföljning från nämndens sida.

Den interna **styrningen och uppföljningen** bedöms vara acceptabel. Måluppfyllelsen bör kompletteras med externa jämförelser. Mot bakgrund av svårigheter att rekrytera personal inom vissa områden är det viktigt att nämnden även fortsatt fokuserar på att vara en attraktiv arbetsgivare. Det är positivt att nämnden har uppmärksammat brister i uppföljningen av kundindex, initierad fördjupad uppföljning och därefter vidtagit åtgärder utifrån analysen.

5. Utbildningsnämnden

5.1 Genomförd granskning

Revisionen har granskat utbildningsnämndens verksamhet bl.a. genom:

- ▶ Möte med nämndens presidium och förvaltningsledning i november 2023.
- ▶ Genomgång av verksamhetsplan
- ▶ Protokollsläsning
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelse
- ▶ Granskning av delårsrapport
- ▶ Granskning av årsbokslut/årsredovisning

Vidare har följande fördjupade granskningar omfattat utbildningsnämnden:

- ▶ Granskning av åtgärder mot otillåten påverkan
- ▶ Granskning av styrning genom styrdokument
- ▶ Granskning av IT-säkerhet i praktiken
- ▶ Förstudie av kommunens hantering av personuppgifter

Se bilaga 1 för sammanställning av fördjupade granskningar med rekommendationer.

5.2 Mål och uppdrag

Utbildningsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, fritidshem, särskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särsvux, SFI och kvalificerad yrkesutbildning. Nämnden ansvarar för fullgörande, kvalitet, uppföljning och utvärdering inom respektive ansvarsområde samt för olika former av myndighetsutövning relaterade till dessa ansvar. Nämnden ansvarar även för driften av de kommunala skolorna.

I fullmäktiges budget för 2022 framgår åtta nämndspecifika uppdrag, varav fyra ska vara genomförda under 2022 och fyra under de närmast kommande åren. Utöver de särskilda uppdragen framgår 11 definierade prioriterade verksamheter inom ramen för grunduppdraget.

5.2.1 Styrning och uppföljning

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. I verksamhetsberättelsen för 2022 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Uppföljningen knyter väl an till verksamhetsplan och budget. Av nämndens måluppföljning framgår att 4 har fått en gul bedömning (föregående år 8) och 3 nämndmål har fått en grön bedömning (föregående år 2) enligt nedan.

Översikt, Nämndmål 2022	Måluppfyllelse
Nämndens ekonomi är i balans.	●
Pedagoger och personal ges förutsättningar för att alla elever ska nå sin fulla potential och alla går ut skolan med fullständiga betyg	◆
Utveckla kvaliteten på tjänster för medborgare i Upplands Väsby	●
Utbildningsnämnden arbetar för ökad anställningsbarhet	●
Samtliga barn och elever ska uppleva trygghet och arbetsro i verksamheten.	◆
Ökad måluppfyllelse och minskad miljöpåverkan genom digitalisering	◆
Utförare inom nämndens verksamhetsområde erbjuder en god psykisk och fysisk arbetsmiljö	◆

Som grund till bedömning av måluppfyllelsen lyfter nämnden ett antal nyckeltal samt summerad bedömning av hur arbetet med uppdrag och prioriterad verksamhet fortlöper.

Nyckeltal	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat T3 2022	Mål 2022
■ Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	76,3%	78,2%	72,4%	81 %
◆ Elever i åk. 9, meritvärde lägeskommun, genomsnitt (17 ämnen)	237,1	240,8	234,8	243
■ Andel som uppger att de hinner göra ett bra arbete på ordinarie arbetstid	45	44		57
■ Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram avvikelse från modellberäknat värde lägeskommun, procentenheter	4,87%	3,08%	-0,39%	2,3 %
■ Elever i åk. 9. genomsnittligt meritvärde avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor, meritvärdespoäng	2,15	-2,19	-1,01	6
■ Betygs-poäng efter avslutad gymnasieutbildning, lägeskommun	12,34	12,04	12,55	14

Att komma till rätta med bristerna i skolresultaten har under många år varit ett prioriterat område i kommunen. År 2016 syntes en markant förbättring av många viktiga skolresultat och sedan dess har många resultat fortsatt förbättras. Som synes nedan uppnås dock inte de målsättningar som satts upp för viktiga kvalitetsmått 2022. Det är enbart ett område där resultatet är högre 2022 än 2021. I verksamhetsberättelsen uppges att alla handlingsplaner är fullföljda men att nyckeltalen om elevernas måluppfyllelse inte når uppsatta mål.

Elevernas genomsnittliga meritvärden minskade överlag från föregående år i såväl riket, länet som kommunen. I Upplands Väsby kommun minskade det genomsnittliga meritvärdet från 246,1 poäng till 239,5 poäng. Vidare är skillnaderna mellan skolorna stora. Som exempel var det genomsnittliga meritvärdet på Söderviksskolan 274,6 och på Väsby skola 173,5.

I verksamhetsberättelsen lyfts handlingsplaner fram för att förbättra resultaten, vilket är positivt. Det är viktigt att nämnden kontinuerligt följer upp att handlingsplanerna genomförs och får de effekter som förväntas.

Nyckeltal	Resultat 2020	Resultat 2021	Resultat T3 2022	Mål 2022
● Trygghet och trivsel, Vårdnadshavare Förskola, i procent	91	89	93	90
◆ Trygghet och trivsel, elever åk 3, i procent	85	84	86	88
◆ Trygghet och trivsel, elever åk 8, i procent	67	69	70	72
■ Trygghet och trivsel, Väsby nya gymnasium år 2, i procent	51	59	55	66

Trygghet har under ett antal år haft låga värden i Upplands Väsby och åtgärder har vidtagits i olika former för att öka tryggheten. Som synes nedan kan vissa förbättringar skönjas i tre av fyra fall. Utfallen är dock i tre av fyra fall lägre än målen. Beskrivningarna av utveckling och analyser av utfallet på olika skolor samt fristående skolor och kommunala skolor sker på ett bra sätt i verksamhetsberättelsen. Problemen med relativt låga trygghetstal i flera fall kvarstår dock.

I verksamhetsberättelsen redogörs för resultatet av medarbetarenkäten. HME har ökat från 78 till 89 mellan 2020 och 2022. Det når dock inte upp till målvärdet på 82. Bland utvecklingsområden ses möjligheten att hinna göra ett bra jobb på arbetstid, samt balansen mellan arbete och fritid.

Sammantaget bedömer vi att nämnden i sin verksamhetsberättelse väl beskriver utfallet av viktiga resultat i skolan.

Väsby har fortsatt utmaningar och avvikelser i måluppfyllelse i förhållande till både fullmäktiges mål och andra kommuners resultat. Inte minst vad gäller trygghetsfrågor och utfall av viktiga mätvärden såsom betygsnivåer/meritvärden på olika skolor och behörighetsandel från gymnasium till högskolor och universitet. Det är också fortsatt stora skillnader i kvalitetsutfall på olika skolor.

5.2.2 Ekonomi/resursplanering

Nämndens utfall är totalt sett i balans med ett resultat på 37,9 mkr. Det positiva resultatet beror främst på överskott i pengasystemet inkl. lägre volymer inom elevhälsan samt lägre volymer inom vuxenutbildningen. Kostnader för gemensam administration har också minskat.

Verksamheten i kommunal regi redovisar underskott. Totalt sett är resultatet -1,1 mkr för egenregin 2022 (föregående år 9,4 mkr). Avgränsat till förskoleklass, grundskola och fritidshem uppgår resultatet dock till -3,2 mnkr vilket innebär att kommunen är skyldig att kompensera fristående aktörer om underskottet inte hämtas igen på tre år. Orsaken är att det positiva utfallet för gymnasieskolan och grundsärskolan (1,9 mkr resp. 0,2 mnkr) inte omfattas av kompensationskalkylen.

Fritidshemsverksamheten bär ett underskott om -12,4 mkr men enligt nämnden beror detta på att kalkylmodellen för personalkostnader är felaktig och till större del borde belasta grundskola och förskoleklass. Detta ska ses över 2023. I revisionens granskning av utbildningsnämndens budgetprocess 2020 belystes ett behov av att stärka den interna kontrollen kring budgetkalkyler. Granskningen har följts upp under 2022 och visar att nämnden har åtgärdat vissa brister medan ytterligare arbete kvarstår för att fullt ut hörsamma revisionens rekommendationer.

5.2.3 Intern kontroll

I verksamhetsberättelsen redovisas resultatet av uppföljning av internkontrollområden från internkontrollplanen 2022. Internkontrolluppföljningen baseras på en risk- och väsentlighetsanalys.

Områden som fått rött är brister i efterlevnad av riktlinjer för representation, redovisning i samband och kurser och konferenser. Några områden har brister år ut och år in, vilket indikerar att nämndens styrning och uppföljning av internkontroll behöver skärpas.

5.3 Rekommendationer

- ▶ Det är viktigt att nämnden även fortsatt fokuserar på att förbättra resultaten inom samtliga områden där måluppfyllelsen är svag. För många viktiga nyckeltal klaras inte de mål som satts upp i budget, vilket vi även noterat tidigare år.
- ▶ Nämnden bör tydligare redovisa jämförande nyckeltal för riket som helhet och för länet. Detta för att göra målnivåer och utfall mer begripliga.
- ▶ Fortsätta arbetet med att utveckla kvaliteten i budgetprocessen.

5.4 Sammanfattande bedömning utbildningsnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis utbildningsnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Sammantaget bedöms den interna kontrollen på gränsen mellan ej tillräcklig och acceptabel. Områden som har väsentliga brister enligt nämndens egen uppföljning är brister i redovisning av kurser och konferenser samt efterlevnad av riktlinjer för representation. Några områden har brister år ut och år in, vilket indikerar att nämndens styrning och uppföljning av internkontroll behöver skärpas.

Bedömningen av styrning och uppföljning omfattar såväl ekonomistyrningen som verksamhetsstyrningen. Styrningen bedöms sammantaget som acceptabel. Nämnden bedöms ha ett ändamålsenligt styr- och ledningssystem till sitt förfogande. Måluppfyllelsen vad gäller resultaten i skolan visar i många fall att uppsatta mål inte har nåtts. Det är av stor vikt att arbetet med att förbättra resultaten fortsätter med stort fokus kommande år, särskilt inom områden med låga och försämrade resultat. Nämnden bör löpande följa upp att de handlingsplaner som tas fram genomförs och får avsedd effekt.

Utfallet av ekonomin är totalt sett god. Driften av skolverksamhet i egen regi fortsätter dock redovisa underskott även om underskottet har minskat.

6. Kultur- och fritidsnämnden

6.1 Genomförd granskning

Revisionen har granskat kultur- och fritidsnämndens verksamhet bl a genom:

- ▶ Genomgång av verksamhetsplan
- ▶ Protokollsläsning och genomgång av handlingar
- ▶ Granskning av delårsbokslut
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelse

Vidare har följande fördjupade granskningar omfattat kultur- och fritidsnämnden:

- ▶ Granskning av åtgärder mot otillåten påverkan
- ▶ Granskning av styrning genom styrdokument
- ▶ Granskning av IT-säkerhet i praktiken

Se bilaga 1 för sammanställning av fördjupade granskningar med rekommendationer.


6.2 Mål och uppdrag

Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde är kulturverksamhet, fritidsverksamhet, ungdomsverksamhet och det övergripande arbetet med främjande av folkhälsa. Kultur- och fritidskontoret är den kommunala utföraren som bedriver biblioteksverksamhet, kulturskolan, Gunnes gård, Naturskolan, Vega och den mobila ungdomsverksamheten samt fritidsgårdar. Kultur- och fritidskontoret är ansvarig beställare av driften av idrotts- och fritidsanläggningarna, utförare är kontoret för samhällsbyggnad med undantag för Vilundabadet som drivs av en privat aktör. Nämnden ansvarar för en del föreningsbidrag samt bidrag till studieförbund.

Av fullmäktiges budget för 2022 framgår fyra uppdrag för nämnden varav två är specifikt riktade till kultur- och fritidsnämnden och har slutdatum 2022: att bygga en fullstor fotbollshall (tillsammans med KSTFU) samt att utreda framtida utveckling av Vilundaparken (tillsammans med KS). Fullmäktige har också definierat flera prioriterade verksamheter inom nämndens ansvarsområde, exempelvis att öka valmöjligheterna inom kulturskoleverksamheten genom att införa en kulturskolepeng, samt att skapa Seniorernas hus som ska vara en öppen mötesplats för alla seniorer.

6.2.1 Styrning och uppföljning

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som beslutats av kommunfullmäktige och följt upp dessa under året. I huvudsak mäts utbud och nyttjande av tjänsterna. Pandemin och kriget i Ukraina uppges påverkat samtliga byggprojekt inom nämnden. Nämndens övergripande uppföljning av nämndmålen presenteras enligt nedan i verksamhetsberättelsen för 2022:

Översikt, Nämndmål 2022	Måluppfyllelse
Nämndens ekonomi ska vara i balans	
Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska hålla en hög kvalitet genom god delaktighet och ett gott bemötande.	

Kultur- och fritidsnämnden ska tillhandahålla trygga, tillgängliga och välskötta mötesplatser och lokaler.	●
Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska främja social och ekologisk hållbarhet genom ett tydligt miljö- och folkhälsofokus.	◆
Kultur- och fritidsnämnden ska medverka till ett gott näringslivsklimat och en inkluderande arbetsmarknad.	●
Kultur- och fritidskontoret ska vara en attraktiv, uppskattad och modern arbetsgivare.	●

Målet om ekonomi i balans mäts genom nyckeltal kopplat till resultatavvikelse av omslutning samt nyttjandegrad av sporthallar respektive gymnastikhallar. Nämndens mål bedöms som grönt. Av nyckeltalen är det enbart det första avseende resultatavvikelse av omslutning som når upp till uppsatt målvärde 2022. Nyttjandegraden av gymnastikhallar var 2022 36 % medan målet var 70 %. Det finns en handlingsplan kopplat till nyckeltalet som grönmarkeras i verksamhetsberättelsen. Som kommentar anges att antalet bokningar av privatpersoner har ökat. I resultatredovisningen anges att nyttjandegraden ökat med en procentenhet.

Målet om att nämnden ska tillhandahålla trygga, tillgängliga och välskötta mötesplatser och lokaler samt målet om att vara en attraktiv, uppskattad och modern arbetsgivare bedöms båda som uppfyllda. Vi noterar dock att det finns ett nyckeltal inom respektive mål som är rödmarkerade.

6.2.2 Ekonomi/resursplanering

Resultatet 2021 inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden visar ett överskott mot budget på 3,6 mkr vilket motsvarar 2 % av omsättningen. De positiva avvikelserna förklaras främst av lägre personalkostnader än förväntat. Idrotts- och fritidsenheten redovisar ett negativt resultat om 1,1 mnkr.

6.2.3 Intern kontroll

Kultur- och fritidsnämnden har fastställt en internkontrollplan för 2022. Brister finns fortsatt i hanteringen av betalkort. Det finns mindre avvikelse avseende korrekt momsavdrag. Vidare noteras mindre avvikelser (gula områden) inom områdena representation. Dessa områden har varit bristfälligt även tidigare år.

6.3 Rekommendationer

- ▶ Områden inom intern kontroll som brister år efter år behöver vara föremål för nämndens åtgärder och en mer kontinuerlig uppföljning vid nämndmötena. Detta gäller betalkort och representation.
- ▶ Nämnden har haft svårt att nå upp till målet om nyttjandegrad för gymnastikhallar. Med anledning av kostnadsökningar är det av stor vikt att nämnden säkerställer att lokaler inte står tomma i onödan, och att nedlagda kostnader för lokaler bidrar till att nå folkhälsomålen.

6.4 Sammanfattande bedömning kultur- och fritidsnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis kultur- och fritidsnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Nämndens behöver stärka sin uppföljning av **internkontrollplanen**. Detta gäller områden där brister inte åtgärdas trots att bristerna uppmärksammas under flera år, t ex betalkort.

Uppföljningen av verksamhetsmål och ekonomiska mål visar sammantaget på en god måluppfyllelse. Uppföljning av de nio prioriterade verksamheter som framgår av fullmäktiges budget för 2022 bör följas upp på ett mer stringent sätt i kommande uppföljningar. **Styrning och uppföljning** bedöms som acceptabel.

7. Omsorgsnämnden

7.1 Genomförd granskning

Revisionen har granskat omsorgsnämndens verksamhet bland annat genom:

- ▶ Möte med nämndens presidium och förvaltningsledning i november 2023.
- ▶ Läsning av protokoll med underliggande handlingar
- ▶ Granskning av delårsrapport
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelse och årsredovisning

Vidare har följande fördjupade granskningar omfattat omsorgsnämnden:

- ▶ Granskning av intern kontroll kopplat till risken för fusk med assistansersättning
- ▶ Granskning av styrning genom styrdokument
- ▶ Granskning av IT-säkerhet i praktiken

Se bilaga 1 för sammanställning av fördjupade granskningar med rekommendationer.

7.2 Mål och uppdrag

Omsorgsnämnden ansvarar för att tillhandahålla och fullgöra kommunens uppgifter inom äldreomsorgen och omsorg om funktionshindrade. Social- och omsorgskontoret bereder och verkställer nämndens fattade beslut. På kontoret är det *Avdelningen för äldre och personer med funktionsnedsättning* samt den kommunala utföraren *Väsby stöd och omsorg* som arbetar med frågor inom omsorgsnämndens ansvarsområde. Inom nämndens ansvarsområde finns både kommunala och privata utförare.

I budget med flerårsplan 2022-2024 har fullmäktige tilldelat nämnden fyra nämnds specifika uppdrag. Vidare har nämnden även fem prioriterade verksamheter inom nämndens ansvarsområde.

7.2.1 Styrning och uppföljning

Nämnden har fastställt mål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. Vidare har flera handlingsplaner utarbetats för att uppnå de av nämnden och kommunfullmäktige beslutade målen och uppdragen. I verksamhetsberättelsen för 2022 redovisas en uppföljning av mål och uppdrag. Uppföljningen knyter väl an till verksamhetsplan och budget. Nedanstående tabell redogör översiktligt för nämndens resultat. Vi noterar att enbart tre mål är helt uppfyllda.

Översikt, Nämndmål 2022	Måluppfyllelse
Omsorgsnämndens verksamheter ska sträva efter att utifrån givna resurser optimera nyttan för de som använder nämndens tjänster.	♦
Omsorgsnämndens ekonomi är i balans	■
Medborgare inom omsorgsnämndens ansvarsområde erbjuds ett individuellt utformat stöd genom delaktighet och inflytande som möjliggör en trygg och god vård och omsorg.	♦
Omsorgsnämndens verksamheter ska öppna nya kanaler för ökad dialog med medborgarna för ökad service, tillgänglighet och delaktighet.	●
Omsorgsnämndens verksamheter ska säkerställa förmågan att förebygga och hantera brand- och säkerhetsrisker.	♦
Omsorgsnämnden ska främja social hållbarhet genom förebyggande insatser för barn, unga och vuxna.	●
Omsorgsnämnden ska stärka enskilda individers förutsättningar till studier och arbete samt verka för ett gott näringslivsklimat.	♦
Omsorgsnämndens verksamhet präglas av mångfald samt kompetenta, engagerade och nöjda medarbetare.	●

Målet om ekonomi i balans uppnås ej, med anledning av underskott inom Väsby Stöd och Omsorg (se nedan).

I denna granskning vill vi särskilt uppmärksamma målet om att sträva efter att utifrån givna resurser optimera nyttan för de som använder nämndens tjänster. Målet bedöms som delvis uppfyllt och till grund för bedömningen av detta mål redovisar nämnden ett antal nyckeltal. Vi noterar att många av de nyckeltal som hämtas ur socialstyrelsens brukarenkät har utfall långt under målvärden. Att nämnden ändå bedömer målet som delvis uppfyllt motiveras med att det under året har genomförts kompetenshöjande insatser, ökad samverkan och utvecklad välfärdsteknik. Denna sammanfattade bedömning bedömer vi är rimlig. Den bristande måluppfyllelsen sett till brukares egen upplevelse bör dock tas på stort allvar inför kommande år.

Målet om att verksamheten ska präglas av mångfald samt kompetenta, engagerade och nöjda medarbetare har till exempel bedömts som helt uppfyllt trots att nyckeltalen visar att endast 58 % av medarbetarna skulle rekommendera kommunen som arbetsgivare. Bedömningen motiveras med att det pågår ett aktivt arbete med olika åtgärder inom alla enheter. Nämnden bör tydliggöra vilka mål som bedöms efter utfall och vilka mål som är strävansmål.

7.2.2 Ekonomi/resursplanering

Det sammanlagda resultatet per den 31 december 2022 inom omsorgsnämndens verksamhetsområden är ett underskott mot budget med -34,4 mkr, vilket motsvarar 3,1 procent av omsättningen. Årets underskott hänförs till Väsby Stöd och Omsorg som redovisar ett negativt resultat om -43,6 mkr. Verksamheten inledde året med ett prognosticerat resultat på -13 mnkr och har därefter ökat. Underskottet beror främst på högre kostnader för personal samt inhyrd personal samt lägre beläggningsgrad än budgeterat. Kostnaderna för inhyrd personal svarar för -13,5 mkr av underskottet och består både av inhyrda enhetschefer inom framför allt LSS pga. svårigheter att rekrytera, men även av inhyrd vårdpersonal inom både HSL och övrig vårdpersonal.

Avdelningen för äldre och personer med funktionsnedsättning inkl. central administration redovisar ett positivt resultat om 8,6 mkr till följd av färre ärenden inom personlig assistans samt lägre beläggning för Väsby Stöd och Omsorg.

Revisionen har löpande under året följt nämndens arbete med sin handlingsplan för ekonomi i balans. Denna har enligt förväntan gett litet resultat under 2022 och förväntas av nämnden ge större effekter 2023.

7.2.3 Intern kontroll

Nämnden har under året följt upp beslutad internkontrollplan. Den interna kontrolluppföljningen baseras på en analys av de största riskerna i nämnden och uppföljningen sker utifrån fyra olika perspektiv. Uppföljningen visar att den interna kontrollen är god inom flera områden, särskilt de som är verksamhetsinriktade. Området GDPR har fått en gul utvärdering i den interna kontrolluppföljningen. Det är viktigt att fokus sker på att säkerställa att personuppgiftshanteringen följer gällande lagstiftning. Revisionens fördjupade granskningar tidigare år påvisar också brister inom detta område. Även området kurser/konferenser och representation har fått gula markeringar och representation och betalkort har fått gult. Detta är områden där brister noterats under många år. Nämnden behöver vidta åtgärder för att bristerna inte ska kvarstå var år.

Risken för att principer för betal- och inköpskort inte efterlevs bedöms som röd. Det är av vikt att nämnden vidtar åtgärder på området.

7.3 Rekommendationer

- ▶ Nämnden behöver säkerställa ett fortsatt intensivt arbete med handlingsplan för ekonomi i balans. Nämnden behöver tillsammans med kommunstyrelsen säkerställa att de budgetar som läggs fram för beslut i kommunfullmäktige är realistiska.
- ▶ Nämnden bör säkerställa att det finns en stringent bedömning av nyckeltal och mål, och tydliggöra vilka mål som bedöms genom utfall och vilka som bedöms som strävansmål.
- ▶ Nämnden behöver arbeta strategiskt och strukturerat med att vara en attraktiv arbetsgivare för både befintliga och potentiella medarbetare.
- ▶ Den interna kontrollen behöver stärkas vad gäller betalkort, resor och konferenser, och representation.

7.4 Sammanfattande bedömning omsorgsnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis omsorgsnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Den **interna kontrollen** bedöms totalt sett vara acceptabel. Den interna kontrollen är dock inte tillräcklig vad gäller områdena GDPR, kurser och konferenser, samt betalkort. Nämnden behöver vidta kraftfullare åtgärder då bristerna förelegat under många år.

Bedömningen av **styrning och uppföljning** omfattar såväl ekonomistyrningen som verksamhetsstyrningen. Området styrning och uppföljning bedöms utifrån en mängd olika perspektiv. Nämnden har svårigheter att uppnå en ekonomi i balans och arbetar med en åtgärdsplan för ekonomin. Nämnden har varit tydlig med att många av åtgärderna väntas ge effekt först 2023. Året inleddes med ett prognosticerat underskott som av flera skäl har vuxit ytterligare under året. Kontroll över den ekonomiska situationen är viktigt framöver.

Ett annat viktigt område för nämnden att förbättra styrningen inom är arbetsgivarskap där nyckeltalen påvisar brister trots att nämnden bedömer måluppfyllelsen som god. Styrning och uppföljning bedöms i övrigt som acceptabel.

8. Socialnämnden

8.1 Genomförd granskning

Revisionen har granskat socialnämndens verksamhet bland annat genom:

- ▶ Möte med nämndens presidium och förvaltningsledning i november 2023.
- ▶ Läsning av protokoll med underliggande handlingar
- ▶ Granskning av delårsrapport
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelse och årsredovisning

Vidare har följande fördjupade granskningar omfattat socialnämnden:

- ▶ Granskning av styrning genom styrdokument
- ▶ Granskning av IT-säkerhet i praktiken
- ▶ Granskning av åtgärder mot otillåten påverkan
- ▶ Förstudie av kommunens hantering av personuppgifter

Se bilaga 1 för sammanställning av fördjupade granskningar med rekommendationer.

8.2 Mål och uppdrag

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, mottagning av flyktingar enligt bosättningslagen, ensamkommande flyktingbarn, stödinsatser för flyktingar och andra personer för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden samt konkurrensneutralitet. Verksamheten bedrivs av kommunala utförare och fristående huvudmän. Social- och omsorgskontoret bereder ärenden och verkställer socialnämndens fattade beslut. På kontoret är det avdelningen individ- och familjeomsorgen som arbetar med frågor inom nämndens ansvarsområde.

I fullmäktiges budget för 2022 riktas två specifika uppdrag enbart till Socialnämnden, och tre uppdrag berör Socialnämnden tillsammans med andra nämnder. Ett uppdrag, att säkerställa placerade barns skolgång, ska vara färdigt under 2022 och övriga har en längre tidshorisont. I budget för 2022 definieras även prioriterad verksamhet inom nämndens ansvarsområde.

- ▶ Ökad digitalisering.
- ▶ Minska psykisk ohälsa bland unga.
- ▶ Nollvision för barnfattigdom

8.2.1 Styrning och uppföljning

Nämnden har omsatt fullmäktiges mål i nämndmål i enlighet med den struktur och de perspektiv som fastställts av kommunfullmäktige. Det uppdrag som skulle genomföras under 2022 enligt fullmäktiges budget gällande att säkerställa placerades barns skolgång har genomförts och återrapporterats. Av socialnämndens mål bedöms fem som genomförda, ett som delvist genomfört och ett som ej genomfört.

Översikt, Nämndmål 2022	Måluppfyllelse
Socialnämndens ekonomi är i balans	■
Socialnämnden ska i samverkan kartlägga behov på strukturell- och individuell nivå för att förbättra och kvalitetssäkra dess verksamheter och insatser	●
Socialnämnden ska öppna nya kanaler för att stärka dialogen med medborgarna kring service, tillgänglighet och delaktighet	●
Socialnämnden ska stärka enskilda individers förutsättningar till studier och arbete	●
Socialnämnden ska verka för att öka tryggheten i kommunen och främja social hållbarhet genom förebyggande insatser för barn, unga och vuxna	●
Socialnämndens verksamheter ska säkerställa förmågan att förebygga och hantera brand- och säkerhetsrisker.	●
Socialnämndens verksamheter präglas av mångfald samt kompetenta, engagerade och ansvarstagande medarbetare	◆

Socialnämnden har under flera års tid haft stora svårigheter att nå målet om en ekonomi i balans. Orsakerna till att målet bedöms som ej uppfyllt saknas i verksamhetsberättelsen, istället hänvisas till ett informationsärende som hanterats av nämnden tidigare under året. Revisorerna har fortlöpande under året följt socialnämndens arbete med handlingsplan för budget i balans och bedömer att nämnden har agerat ansvarsfullt. Nämnden har tillsatt kommunfullmäktige fått utförliga underlag för att bedöma nämndens ekonomiska förutsättningar och ta ställning till behov av anpassningar i resurstilldelning eller budget.

Målet avseende att verksamheter präglas av mångfald samt kompetenta, engagerade och ansvarstagande medarbetare bedöms som delvis uppfyllt. En fortsatt ökande personalomsättning är oroande inom detta område. Nämnden rapporterar att arbete med att ta fram handlingsplaner utifrån resultatet av medarbetarundersökningen har påbörjats.

8.2.2 Ekonomi/resursplanering

Socialnämnden budget är fortsatt inte i balans och visar ett underskott på -12,3 mkr (föregående år -14,9 mkr). Avvikelsen är väsentlig (5,4% av omsättningen). Störst avvikelser finns inom kostnaderna för barn och ungdomsvård samt beroendevård som blev högre än budgeterad med 7,1 mnkr respektive 3,5 mnkr. Enligt den genomlysning nämnden har genomfört har verksamheten varit underfinansierad, och grunderna för denna slutsats har presenterats för kommunstyrelsen och beaktats i kommunfullmäktiges beslut om budget för 2023.

8.2.3 Intern kontroll

Nämnden har under året följt upp beslutad internkontrollplan. Två kontrollmoment kopplat till betal- och inköpskort har rödmarkerats i nämndens uppföljning av internkontrollen i verksamhetsberättelsen. Mindre avvikelser har noterats bl a vad gäller representation.

8.3 Rekommendationer

- ▶ Nämnden bör säkerställa ett intensivt arbete för att uppnå god arbetsmiljö och nöjda medarbetare. Omsättningen bland medarbetare har fortsatt ökat mot föregående år. Detta riskerar att påverka både kvalitet och kostnader.
- ▶ Nämnden behöver fortsatt ha noggrann uppsikt över sin ekonomi och bevaka att den justerade budgetramen motsvarar uppdraget och inte är underfinansierad.

8.4 Sammanfattande bedömning socialnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis socialnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Den **interna kontrollen** bedöms totalt sett vara acceptabel. Den interna kontrollen är dock inte tillräcklig vad gäller områdena betalkort och representation. Nämnden behöver vidta kraftfullare åtgärder inom detta område då bristerna förelegat under många år.

Bedömningen av **styrning och uppföljning** omfattar såväl ekonomistyrningen som verksamhetsstyrningen. Området styrning och uppföljning bedöms utifrån en mängd olika perspektiv. Den sammantagna bedömningen att nämndens styrning bedöms vara acceptabel. Nämnden har beslutat om åtgärder för att minska kostnaderna. Dessa har dock varit otillräckliga för att klara den av fullmäktige beslutade ramen. Nämnden har dock initierat en genomlysning och försett kommunstyrelsen och kommunfullmäktige med underlag för att kunna ta välgrundade beslut om nämndens budget och uppdrag. Måluppfyllelsen är dock relativt god för huvuddelen av de verksamhetsmål som följs upp; men risker finns inom området kompetensförsörjning där målen inte uppnås.

9. Familjerättsnämnden

År 2005 bildade Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby kommuner den gemensamma nämnden för familjerätt. Verksamheten bedrivs under benämningen Familjerättsbyrå för Sigtuna, Sollentuna och Upplands Väsby. Upplands Väsby kommun är huvudman för verksamheten.

Områden som nämnden arbetar inom styrs främst av lagar inom föräldrabalken och socialtjänstlagen och avser faderskap, adoption, vårdnad, boende och umgängesfrågor. Verksamheten avser myndighetsutövning. Personalen tillhör social- och omsorgskontoret.

9.1 Genomförd granskning

Revisionen har granskat familjerättsnämnden bl.a. genom:

- ▶ Granskning av verksamhetsplan.
- ▶ Genomläsning av protokoll och handlingar.
- ▶ Granskning av verksamhetsberättelse.

Vidare har följande fördjupade granskningar omfattat familjerättsnämnden:

- ▶ Granskning av åtgärder mot otillåten påverkan

Se bilaga 1 för sammanställning av fördjupade granskningar med rekommendationer.

▶

9.2 Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige beslutade i flerårsplan med budget 2022-2024 om övergripande mål som ska utgöra den gemensamma inriktningen för nämnder, styrelser och utskott. De uppdrag som riktas till nämnden från fullmäktige är uppdrag som riktats till samtliga nämnder. Några specifika uppdrag till Familjerättsnämnden finns inte. Vidare framgår att nämnden ska prioritera att jobba med ökad digitalisering samt att ha en utökad kontakt och samverkan med universitet och högskolor, även detta prioriterade verksamheter för samtliga nämnder.

9.2.1 Uppföljning

Det bedöms föreligga god stringens och struktur på den uppföljning som sker av mål och uppdrag.

Översikt, Nämndmål 2022	Måluppfyllelse
Familjerättsnämndens ekonomi är i balans	■
Familjerättsnämndens verksamhet ska präglas av en aktiv samverkan som säkerställer en god service till medborgarna	◆
Familjerättsnämndens arbete ska för medborgaren kännetecknas av hög rättssäkerhet	●
Familjerättsnämnden ska optimera nyttan för de som använder nämndens tjänster genom att öppna nya kanaler för att stärka dialogen med medborgare kring service, tillgänglighet och delaktighet.	●
Familjerättsnämndens verksamheter ska säkerställa förmågan att förebygga och hantera brand- och säkerhetsrisker	●
Familjerättsnämndens verksamhet präglas av mångfald samt kompetenta, engagerade och ansvarstagande medarbetare	◆

Nämndens presentation av verksamhetsuppföljningen i verksamhetsberättelsen för 2022 ger en god bild av verksamhetens resultat.

Målet avseende ekonomi i balans bedöms inte som uppfyllt med anledning av en negativ resultatavvikelse. Avvikelsen i verksamhetsberättelsen uppges bero på högre personalkostnader än budgeterat.

Målet avseende samverkan som säkerställer god service till medborgarna bedöms som delvis uppfyllt. Som nyckeltal används antalet aktiviteter som främjar samverkan inom andra delar av socialtjänsten. Resultatet har sjunkit från 17 2021 till 5 aktiviteter 2022. Vi noterar att målet 2022 var 6 aktiviteter trots det betydligt högre antal som genomfördes under 2021.

Familjerättsnämnden har lyckats att vända den stora personalomsättningen från 2020 till betydligt lägre. Det har även skett en minskning från 2021. Alla vakanta tjänster har bemannats och verksamheten har förstärkts med timanställda. Sjukfrånvaron var högre än tidigare år och målet om 3 % uppnås inte. Nyckeltalen från medarbetarundersökningen är något lägre än målet, men fortfarande på hög nivå (80 %).

9.2.2 Ekonomi/resursplanering

Nämnden har de fyra senaste åren redovisat mindre underskott. 2022 var underskottet för Upplands Väsby 0,3 mnkr vilket motsvarar 2 % av omsättningen.

Nämnden anger i verksamhetsberättelsen att underskottet beror på att mängden inkomna ärendet fortsatt är högt vilket genererat högre personalkostnader än budgeterat. Tolkkostnaderna har även överstigit budget.

9.2.3 Intern kontroll

Nämnden har en internkontrollplan för 2022 och har följt upp denna. Mindre avvikelser noteras vad gäller psykosocial arbetsmiljö och representation.

9.3 Rekommendationer

- Om nämnden anser att budgeten är underfinansierad bör ytterligare avstämningar ske med kommunstyrelsen och budgetberedning. Nämnden bör inte fatta beslut om underfinansierad budget.

9.4 Sammanfattande bedömning nämnden för familjerättsnämnden

Utifrån genomförd granskning under året bedömer vi sammanfattningsvis familjerättsnämnden enligt följande:

Rättvisande räkenskaper	Ej rättvisande	Ej helt rättvisande	Rättvisande
Intern kontroll	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra
Styrning och uppföljning	Ej tillräcklig	Acceptabel	Bra

Räkenskaperna bedöms vara rättvisande.

Den **interna kontrollen** visar mindre avvikelser som fortsatt behöver följas upp.

Måluppfyllelsen för verksamheten är god. Ett mindre underskott noteras 2021, liksom 2019 och 2020. **Styrning och uppföljning** bedöms sammantaget som acceptabel.

Bilaga 1: Sammanställning över revisionsgranskningar 2022

Fördjupad granskning av bygg- och miljönämndens tillsynsverksamhet

Berörda nämnder: Bygg- och miljönämnden

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har EY genomfört en granskning i syfte att bedöma om bygg- och miljönämnden har en ändamålsenlig styrning, kontroll och uppföljning av livsmedelskontrollen och tillsynen enligt miljölagstiftningen. Den sammanfattande bedömning är att nämnden i allt väsentligt har säkerställt en ändamålsenlig styrning, kontroll och uppföljning av livsmedelskontrollen och tillsynen enligt miljölagstiftningen. Granskningen visar att nämnden i allt väsentligt har säkerställt en ändamålsenlig planering av granskade tillsyns- och kontrollverksamheter. Vår enda noterade avvikelse rör nämndens kontrollplan som enbart omfattar innevarande år. Enligt livsmedelsverkets föreskrifter ska kontrollplanen vara minst treårig. Vad gäller livsmedelskontroller noterar vi att nämndens inriktningsmål inte har operationaliserats, vilket bör åtgärdas för att säkerställa målens styreffekt. Vi noterar också att relativt begränsat med information lämnas inom ramen för nämndens uppföljning av verksamheterna. Uppföljningen är tillräcklig i formell bemärkelse men kan stärkas för att nämnden bättre insyn och förståelse för verksamheterna.

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser lämnades följande rekommendationer till bygg- och miljönämnden:

- ▶ Säkerställ att nämndens gällande inriktningsmål bryts ner i konkreta delmål (operationaliserats).
- ▶ Säkerställ att nämndens kontrollplan sträcker sig över tre år framåt.
- ▶ Överväg att stärka uppföljningen av tillsyn- och kontrollverksamheten.

För ytterligare information se granskningsrapport nr 1/2022.

Fördjupad granskning av kommunens styrning genom styrdokument

Berörda nämnder: Samtliga

På uppdrag av revisorerna har EY granskat kommunens styrning genom styrdokument. I granskningen konstaterades att det finns riktlinjer för hantering av styrdokument men att dessa inte är fullt ut ändamålsenliga. Det förekommer styrande dokument som har ett passerat giltighetsdatum men som ändå anses gälla, vilket ger otydliga signaler till verksamheten. Former för kommunikation, uppföljning av tillämpning och avvikelsehantering avseende styrdokument är inte tydligt reglerad. Med utgångspunkt i granskningen rekommenderades kommunstyrelsen att:

- ▶ Tillse att *Riktlinjer för styrdokument* tillämpas samt förtydligas avseende:
 - ▶ Att samtliga dokumenttyper bör klassificeras alternativt beskrivas som undantag från riktlinjerna, bland annat program.
 - ▶ När de olika dokumenttyperna ska aktualitetsprövas och vem som har ansvar för detta.
 - ▶ Hur kommunikationen av dokumenten ska ske.
 - ▶ Formerna för uppföljning och avvikelsehantering avseende efterlevnad av styrdokument.
- ▶ Säkerställa att alla styrdokument har en ägare samt att beslutsinstans framgår.
- ▶ Säkerställa att samtliga styrdokument är aktuella samt relevanta, i synnerhet lagstadgade styrdokument.
- ▶ Säkerställa att författningssamlingen är komplett och att dokument inte faller i glömska.
- ▶ Säkerställa att de styrdokument som ska omprövas varje mandatperiod har en sådan giltighetstid att den nyvalda styrelsen/nämnden har skälig tid att bereda ärendet.

För ytterligare information se granskningsrapport nr 2/2022.

Granskning av delårsredovisning 31 augusti

För ytterligare information se granskningsrapport nr 3/2022.

Fördjupad granskning av kommunstyrelsens budgetberedningsprocess

Berörda nämnder: Kommunstyrelsen

På uppdrag av revisorerna har EY genomfört en fördjupad granskning av kommunstyrelsens budgetberedningsprocess. Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsens budgetberedningsprocess är god men med förbättringsutrymme. I granskningen rekommenderades kommunstyrelsen att:

- ▶ utvärdera tillämpad budgetberedningsprocess
- ▶ fastställa hur budgetprocessen ska genomföras, eventuellt per mandatperiod
- ▶ fastställa kommunens ekonomiska- och verksamhetsmässiga ansvar och interna styrprinciper
- ▶ integrera kommunens ansvar som arbetsgivare och ambition att vara en attraktiv sådan i budgetprocessen på ett tydligare sätt
- ▶ tydliggöra miljö- och hållbarhetsfrågorna i budgetberedningsprocessen
- ▶ risk- och väsentlighetsbedöma samt kvalitetssäkra nämndernas handlingsplaner samt föreslå fullmäktige hur finansieringen ska ske av de alternativ- och överkostnader som uppkommer under planernas genomförande och på så sätt även beakta budget- och resultatmässiga konsekvenser.

För ytterligare information se granskningsrapport nr 4/2022.

Fördjupad granskning av åtgärder mot otillåten påverkan

Berörda nämnder: Kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, familjerättsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden.

På uppdrag av revisorerna har EY granskat kommunens åtgärder mot otillåten påverkan. Den sammantagna bedömningen är att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna endast delvis har vidtagit tillräckliga åtgärder för att förebygga och motverka otillåten påverkan i form av hot, våld och trakasserier mot tjänstemän och förtroendevalda. Kommunstyrelsen har personal- och arbetsmiljöansvar för samtliga anställda i kommunen, ansvarar för det strategiska säkerhetsarbetet och övergripande för säkerhetsarbetets inriktning i den kommunala organisationen. Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderades att kommunstyrelsen:

- ▶ Stärker det strategiska säkerhetsarbetet med att medvetandegöra verksamheterna om risken för otillåten påverkan.
- ▶ Säkerställer att nämnderna inom ramen för sin verksamhetsplanering redovisar hur de arbetar med Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete.
- ▶ Genomför en årlig sammanställning av kommunens planerade utvecklingsinsatser som är kopplade till Strategi för säkerhet och brottsförebyggande arbete i enlighet med nämnda strategi.

Kommunstyrelsen rekommenderades som ytterst ansvarig för personal- och arbetsmiljö inom bygg- och miljönämndens verksamhet att:

- ▶ Överväga om personlarm för inspektörer kan vara nödvändigt för miljöenhetens inspektionsverksamhet, i enlighet med föreskriften Våld och hot i arbetsmiljön.

Kommunstyrelsen rekommenderades som ytterst ansvarig för personal- och arbetsmiljö inom socialnämndens verksamhet att:

- ▶ Fastställa säkerhetsrutiner kopplat till arbete som kan medföra risk för hot och våld.
- ▶ Införa regelbundna utbildningar och fastställer rutin för hantering av larm i enlighet med föreskriften Våld och hot i arbetsmiljön.

Kommunstyrelsen rekommenderades som ytterst ansvarig för personal- och arbetsmiljö inom utbildningsnämndens verksamhet att:

- ▶ Tillse att etablerade säkerhetsrutiner är förankrade i verksamheterna.

För ytterligare information se granskningsrapport nr 5/2022.

Fördjupad granskning av intern kontroll kopplat till risken för fusk med assistansersättning

Berörda nämnder: Omsorgsnämnden

Granskningens syfte var att bedöma om omsorgsnämnden har säkerställt en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda välfärdsbrott i verksamheten. Den sammantagna bedömningen var att omsorgsnämnden inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa en god intern kontroll för att förebygga, upptäcka och utreda assistansfusk.

Bedömningen baseras på att det saknas styrande dokument som berör välfärdsbrott samt att omsorgsnämnden inte har genomfört adekvata riskanalyser på rätt nivå för att minska riskerna för assistansfusk. Konsekvensen är att omsorgsnämnden utövar en bristande styrning för hur assistansfusk ska förebyggas, upptäckas och utredas inom Biståndsenheten för personer med funktionsnedsättning. EY bedömer dock stora delar av omsorgsnämndens kontrollmiljö vara god vilket i teorin skapar gynnsamma förutsättningar att förebygga, upptäcka och utreda välfärdsbrott i verksamheten. Däribland finns en riskmedveten kultur med fokus på att säkerställa en rättssäker handläggningsprocess.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderades omsorgsnämnden att:

- ▶ Upprätta och anta styrande dokument för att tydliggöra nämndens mål och inriktning kring arbetet för att motverka välfärdsbrottslighet samt följa upp och utvärdera enhetens arbete årligen.
- ▶ Analysera specifika risker för välfärdsbrott inom enhetens verksamhet samt inkludera kända brottsupplägg och nationella erfarenheter och vid behov låt inkludera i internkontrollplanen.
- ▶ Utifrån identifierade risker göra en översyn och eventuellt komplettera kontrollaktiviteterna i syfte att dessa ska vara ändamålsenliga och minska identifierade risker, exempelvis genom att upprätta en checklista för hembesök utifrån kända brottsupplägg samt särskilja de två attesterna av inkomna leverantörsfakturer.
- ▶ Upprätta en rutin för att utreda misstänkta felaktiga utbetalningar av assistansersättning enligt LSS och låt inkludera rutiner för anmälan till IVO, polisanmälan samt beslut om återkrav.

- ▶ Säkerställa introduktion av nyanställda samt kompetensutveckling i ämnet fusk, oegentligheter och välfärdsbrott för anställda inom enheten.
- ▶ Inkludera handläggarnas fritid i handlingsplanen mot hot och våld.

För ytterligare information se granskningsrapport nr 6/2022.

Granskning av löpande redovisningsrutiner

För ytterligare information se granskningsrapport nr 7/2022.

Uppföljning av granskningar från 2020

En översiktlig uppföljning har under året skett av de fördjupade granskningar som genomfördes 2020. Granskningen visar att en stor del av rekommendationerna har åtgärdats. Inom övriga rekommendationer ser vi att det pågår utvecklingsarbete.

För ytterligare information se granskningsrapport nr 8/2022.

Fördjupad granskning av IT-säkerhet i praktiken

Granskningen syftade till att undersöka om det finns brister i det praktiska arbetet med IT- och informationssäkerhet, genom att bedöma i vilken utsträckning en angripare riskerar att komma åt kommunens IT-miljöer genom angrepp via e-post. Baserat på genomförd granskning bedömer vi att det finns brister gällande utbildning och medvetenhet inom informationssäkerhet i Upplands Väsby kommun. Granskningsresultatet visar att kommunen ligger på en nivå under det man enligt EY bör förvänta sig av en kommun av denna storlek och karaktär. Slutsatsen bygger på den typ av verksamhet som bedrivs och på känslighetsgraden av den information, exempelvis personuppgifter, som kommunen behandlar i dess dagliga verksamhet. Kommunstyrelsen rekommenderas därför:

- ▶ Dokumentera och tydliggör riktlinjer för informationssäkerhet och phishing.
- ▶ Förtydliga föredragna rapporteringsvägar och kommunicera dessa till medarbetarna.
- ▶ Införa både teoretiska och praktiska utbildningar inom informationssäkerhet och phishing.

För ytterligare information se granskningsrapport nr 9/2022.

Granskning av årsredovisning 2022

Syftet med granskningen är att bedöma om årsredovisningen är upprättad enligt lag och god redovisningssed samt om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning. Den sammanfattande bedömningen är att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt gällande regelverk och att inga väsentliga avvikelser från god redovisningssed föreligger.

För ytterligare information se granskningsrapport nr 11/2022.

Förstudie avseende kommunens hantering av personuppgifter

Berörda nämnder: Kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Under 2022 har EY på uppdrag av Upplands Väsby's förtroendevalda revisorer genomfört en förstudie med syftet att bedöma om kommunstyrelsen, socialnämnden och utbildningsnämnden har säkerställt att uppgifter som rör personer med skyddade personuppgifter inte röjs till obehöriga. Förstudien föranledde inte någon fördjupad granskning men belyste ett antal brister. Mot bakgrund av underlaget lyfte revisorerna en skrivelse till kommunstyrelsen för att påminna om tidigare noterade brister inom området informationssäkerhet och GDPR. Revisionen önskade med anledning av detta att kommunstyrelsen presenterar en handlingsplan för det övergripande informationssäkerhetsarbetet.

För mer information se *Skrivelse avseende kommunens hantering av personuppgifter*.